

Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
PEDRO CRUZ VILLALÓN
esitatud 21. märtsil 2013¹

Liidetud kohtuasjad C-625/11 P ja C-626/11 P

**Polyelectrolyte Producers Group GEIE (PPG) ja
SNF SAS
versus**

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)

Apellatsioonkaebus — Tühistamishagi — Vastuvõetavus — Enneaegselt esitatud hagi — Hilinenult esitatud hagi — Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 47 — Õigus tõhusale kohtulikule kaitsele — Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) — Määrus (EÜ) nr 1907/2006 — Artiklid 57 ja 59 — Autoriseerimisele kuuluvad ained — Akrüülamiidi määratlemine väga ohtliku ainenä — Kandidaatainete loetelusse kandmine — Loetelu avaldamine Euroopa Kemikaaliameti veebisaidil — Hagi esitamise tähtaeg — Dies a quo — Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõige 1 — Õigustlõpetava tähtaja möödumine

1. Euroopa Kohtul palutakse nendes kahes kohtuasjas esitatud apellatsioonkaebuste kaudu, mida käesoleva ettepanekus käsitletakse koos, leida lahendus täiesti erilisele olukorrale. Nimelt tegi samade poolte poolt ühe ja sama Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „kemikaaliamet“) „otsuse“ peale, millega aine – käesoleval juhul akrüülamiid – määratleti väga ohtliku ainenä, esitatud tühistamishagide tulemusel Euroopa Liidu Üldkohus kaks vastuvõetamatuse määrust, st Üldkohtu 21. septembri 2011. aasta määruse kohtuasjas T-1/10: PPG ja SNF vs. Euroopa Kemikaaliamet (edaspidi „vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10“) ning määruse kohtuasjas T-268/10: PPG ja SNF vs. Euroopa Kemikaaliamet (edaspidi „vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10“) (edaspidi koos „vaidlustatud kohtumäärused“), millest esimesega jäeti hagi läbi vaatamata enneaegselt ja teisega hilinenult esitamise tõttu.

2. Kahe eraldiseisva apellatsioonkaebusega paluvad Üldkohtus toimunud kahe menetluse hagejad Euroopa Kohtul tühistada nimetatud kohtumäärused, väites eelkõige, et on rikutud nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kuna nende arvates on esimese hagi enneaegselt esitatuks tunnistamisel ning teise hagi hilinenult esitatuks tunnistamisel rikutud õigusnorme.

3. Nendes kahes kohtuasjas asjakohane õigusnorm, st määruse (EÜ) nr 1907/2006² artikli 59 lõige 10 näeb käesoleval juhul ette, et asjaomane kemikaaliameti „otsus“ avaldatakse kemikaaliameti veebisaidil.

¹ — Algkeel: prantsuse.

² — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, lk 1).

4. Euroopa Kohus peab ühelt poolt kõigepealt esimesest korda analüüsima ühte määruse nr 1907/2006 sätetega kehtestatud otsustamisprotsessidest, selleks et teha kindlaks, kas selle protsessi raames vastu võetud aktid on asjaomaste majandustegevuses osalejate poolt vaidlustatavad aktid ELTL artikli 263 tähenduses. Seejärel tuleb Euroopa Kohtul uurida seda, kas ELTL artikliga 263 on vastuolus – nagu Üldkohus leidis kohtuasjas T-1/10 – see, et hageja esitab tühistamishagi nimetatud otsustamisprotsessi tulemusel vastu võetud ja veebisaidil avaldatud akti peale siis, kui ta on nimetatud aktist teada saanud ning seega isegi enne, kui aktile kohaldatakse määruses nr 1907/2006 ette nähtud avaldamismeetmeid.

5. Teiselt poolt palutakse Euroopa Kohtul teha siin samuti esimest korda otsus nende hagide tähtaegade arvutamise kohta, mis on esitatud üksnes veebis avaldatud aktide peale või täpsemalt mille kohta on ette nähtud, et neid ei avaldata, vaid nende puhul on avaldamismeetmeks üksnes veeb. Täpsemalt peab ta vastama küsimusele, kas Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõige 1, mis näeb ette, et Euroopa Liidu Teatajas avaldatud õigusakti peale hagi esitamiseks ettenähtud tähtaeg hakkab kulgema ajast, mil on möödunud neliteist päeva õigusakti avaldamise päevast, on aktide veebis avaldamisele kohaldatav.

I. Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtumäärused

A. Üldkohtule esitatud kahe hagi taust

6. Apellatsioonkaebuste esemeks oleva kahe hagi ühine alus on otsus, millega kemikaaliamet lisas väga ohtlikuks aineks loetud akrüülamiidi määruse nr 1907/2006 artikli 59 alusel nende määratletud ainete loetelusse, mis lõpptulemusena kantakse määruse nr 1907/2009 XIV lisasse³.

7. Vaidlustatud kohtumäärustest nähtub, et Polyelectrolyte Producers Group GEIE on ühing, mis esindab polüelektrolüütide, polüakrüülamiidide ja/või muude akrüülamiidi sisaldavate polümeeride tootjate ja/või importijate huve ning mille liige on SNF SAS⁴.

8. Madalmaade Kuningriik edastas 25. augustil 2009 kemikaaliametile toimiku, mille ta oli koostanud seoses akrüülamiidi määratlemisega kantserogeense ja mutageense ainaena, mis vastab määruse nr 1907/2006 artikli 57 punktides a ja b sätestatud kriteeriumidele ning mis peaks kuuluma selliste kandidaatainete määratlemise loetelusse, mis kantakse nimetatud määruse XIV lisasse, mis loetleb autoriseerimisele kuuluvad ained.

9. Määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 7 alusel toimikut menetledes jõudis liikmesriikide komitee 27. novembril 2009 ühehäälele kokkuleppele, et akrüülamiid tuleb määratleda väga ohtliku ainaena, kuna see vastab määruse artikli 57 punktides a ja b sätestatud kriteeriumidele.

10. Kemikaaliamet avaldas 7. detsembril 2009 pressiteate, milles ta teatas liikmesriikide komitee ühehäälesest kokkuleppest ning kandidaatainete määratlemise loetelu ajakohastamisest 2010. aasta jaanuaris.

11. Kemikaaliameti tegevdirektor tegi 22. detsembril 2009 otsuse ED/68/2009, millega ta nägi ette, et 13. jaanuaril 2010 avaldatakse kandidaatainete määratlemise ajakohastatud loetelu, millesse on kantud akrüülamiid.

3 — Edaspidi „kandidaatainete määratlemise loetelu”.

4 — Edaspidi „SNF”.

B. Üldkohtusse esitatud kaks vaidlust

12. Neil asjaoludel otsustasid apellandid esitada kaks hagi kohtuasjades T-1/10 ja T-268/10.

13. Esimese hagiavaldusega, mis esitati 4. jaanuaril 2010 kohtuasjas T-1/10, milles on esitatud apellatsioonkaebus kohtuasjas C-626/11 P, palusid hagejad „tühistada ECHA otsus, milles akrüülamiid määratleti määruse nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastava ainenäite koostöös selle määruse artikliga 59”⁵. Samuti esitas SNF 5. jaanuaril 2010 eraldi dokumendina nimetatud otsuse kohaldamise peatamise taotluse, mis registreeriti numbriga T-1/10 R.

14. Üldkohtu presidendi 11. jaanuari 2010. aasta määrusega kohaldamise peatamise taotlus esialgu rahuldati.

15. Kemikaaliamet avaldas 13. jaanuaril 2010 uue pressiteate, milles teatas neljateistkümne aine kandmisest kandidaatide määratlemise loetelusse, jättes akrüülamiidi 11. jaanuari 2010. aasta peatamise kohaldamise kohtumäärust täites välja.

16. Kemikaaliamet esitas 18. märtsil 2010 eraldi dokumendina kohtuasjas T-1/10 hagi vastuvõetamatus vastuväite.

17. Üldkohtu presidendi 26. märtsi 2010. aasta määrusega jäeti SNF-i kohaldamise peatamise taotlus rahuldamata ning määrati, et kohtukulude kandmine otsustatakse edaspidi.

18. Kemikaaliamet avaldas 30. märtsil 2010 oma veebisaidil kandidaatide määratlemise ajakohastatud loetelu, millesse oli kantud akrüülamiid.

19. Teise hagiavaldusega, mis esitati 10. juunil 2010 kohtuasjas T-268/10, milles on esitatud apellatsioonkaebus kohtuasjas C-625/11 P, palusid hagejad „tühistada 30. märtsil 2010 avaldatud ECHA otsuse, milles akrüülamiid määratleti määruse nr 1907/2006 artiklis 57 nimetatud kriteeriumidele vastava ainenäite ning millega akrüülamiid lisati kandidaatide [määratlemise] loetelusse”⁶.

20. Kemikaaliamet esitas 5. novembril 2010 kohtuasjas T-268/10 hagi vastuvõetamatus vastuväite. Lisaks esitas kemikaaliamet 18. jaanuaril 2011 täiendava menetluskohaldamise vastuvõetamatus vastuväite kohta.

C. Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10 (enneaegselt esitatuks tunnustatud hagi)

21. Üldkohus rahuldas vaidlustatud määrusega kohtuasjas T-1/10 kemikaaliameti esitatud vastuvõetamatus vastuväite taotluse ning seetõttu jättis hagejate hagi vastuvõetamatus tõttu läbi vaatamata. Samuti jättis ta esiteks hagejate kohtukulud nende endi kanda ja mõistis neilt välja kemikaaliameti kohtukulud, ning teiseks jättis Madalmaade Kuningriigi ja Euroopa Komisjoni kohtukulud nende endi kanda. Viimasena jättis ta ajutiste meetmete kohaldamisega seotud kohtukulud SNF-i kanda.

22. Selles asjas leidis Üldkohus sisuliselt, et hagiavalduse esitamise kuupäeval, st 4. jaanuaril 2010 ei olnud akrüülamiid kandidaatide määratlemise loetelusse veel lisatud. Vastab tõele, et sel kuupäeval jõudis liikmesriikide komitee ühehäälselt kokkuleppele akrüülamiidi määratlemise kohta väga ohtliku ainenäite ning kemikaaliameti tegevdirektor tegi otsuse lisada see aine kandidaatide määratlemise loetelusse. Selle otsuse jõustumine oli siiski ette nähtud alles 13. jaanuariks 2010⁷. Seetõttu ei olnud

5 — Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punkt 8.

6 — Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10, punkt 11.

7 — Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punkt 45.

hagejate vaidlustatud otsus nende hagi esitamise kuupäeval ette nähtud tekitama õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele⁸. Nimelt, kuna kandidaatainete määratlemise loetelu on olemas üksnes kemikaaliameti veebisaidil, siis on aine väga ohtliku aina määratlemise akt ette nähtud tekitama õiguslikke tagajärgi alles siis, kui aine lisatakse sel veebisaidil avaldatavasse loetelusse⁹.

D. Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10 (hilinenult esitatuks tunnistatud hagi)

23. Üldkohus nõustus vaidlustatud määruks kohtuasjas T-268/10 kemikaaliameti poolt esitatud asja läbivaatamist takistava asjaoluga, mille kemikaaliamet esitas esimese võimalusena vastuvõetamatuse vastuväite raames ning mis käsitles hagi esitamise tähtaja järgimata jätmist, ning jättis seetõttu hagejate hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Samuti jättis ta esiteks hagejate kohtukulud nende endi kanda ja mõistis neilt välja kemikaaliameti kohtukulud, ning teiseks jättis Madalmaade Kuningriigi ja komisjoni kohtukulud nende endi kanda.

24. Selles asjas leidis Üldkohus, et vaidlustatud otsuse, st otsuse, millega akrüülamiid määratleti määruse nr 1907/2006 artiklis 57 nimetatud kriteeriumidele vastava aina ning millega akrüülamiid lisati kandidaatainete määratlemise loetelusse¹⁰, avaldas kemikaaliamet 30. märtsil 2010 oma veebisaidil vastavalt määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikest 10 tulenevatest kohustusest¹¹, ning et selle peale hagi esitamise tähtaeg möödus 9. juunil 2010¹². Seega oli hagi, mis esitati 10. juunil 2010, esitatud hilinenult¹³ ning kuna hagejad ei viidanud ettenägematule asjaolule või vääramatule jõule¹⁴, tuli hagi seega vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata¹⁵.

25. Pärast seda, kui Üldkohus oli tuvastanud hagi hilinenult esitamise, lisas ta samuti, et hagejad ei saanud tugineda võimalikule vabandatavale eksimusele¹⁶.

II. Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

26. Üldkohtus toimunud kahe menetluse hagejad esitasid nende vaidlustatud kohtumääruste peale apellatsioonkaebused, millest esimene registreeriti 6. detsembril 2011 numbriga C-625/11 P ning esitati hagi hilinenult esitatuks tunnistatud vaidlustatud määruse peale kohtuasjas T-268/10, ja teine registreeriti numbriga C-626/11 P ning esitati hagi enneaegselt esitatuks tunnistatud vaidlustatud määruse peale kohtuasjas T-1/10.

27. Madalmaade Kuningriik, kes oli kemikaaliameti toetuseks nendes Üldkohtus menetluses olevas kahes kohtuasjas menetlusse astunud, kinnitas oma 23. detsembril 2011 saabunud kirjades oma jätkuvat toetust nende kahe apellatsioonkaebuse raames, kuid samas ei soovinud ta kirjalikult uusi asjaolusid lisada.

28. Apellandid ja vastustaja apellatsioonimenetlustes ning komisjon esitasid oma suulised seisukohad 14. detsembril 2012 toimunud kohtuistungil, mis peeti ühiselt mõlemas kohtuasjas ning mille käigus paluti neil võtta seisukoht 19. septembri 1985. aasta otsuse kohtuasjas Hoogovens Groep vs. komisjon¹⁷ punkti 8 asjakohasuse kohta apellatsioonimenetlustes kohtuasjas C-626/11 P.

8 — *Ibidem* (punktid 41 ja 46).

9 — *Ibidem* (punkt 50).

10 — Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10, punkt 11.

11 — *Ibidem* (punkt 31).

12 — *Ibidem* (punkt 39).

13 — *Ibidem* (punkt 40).

14 — *Ibidem* (punkt 42).

15 — *Ibidem* (punkt 43).

16 — *Ibidem* (punkt 41).

17 — 172/83 ja 226/03, EKL 1985, lk 2831.

29. Apellatsioonkaebuses kohtuasjas C-625/11 P paluvad apellandid Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10;
- tühistada vaidlustatud otsus või
- teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtule uueks arutamiseks, et ta teeks otsuse nende tühistamishagi kohta ja
- mõista nii Euroopa Kohtus kui ka Üldkohtus toimunud menetluse kohtukulud välja vastustajalt.

30. Kemikaaliamet palub Euroopa Kohtul:

- tunnistada apellatsioonkaebus põhjendamatuks ja
- mõista kohtukulud välja apellantidelt.

31. Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja apellantidelt.

32. Apellatsioonkaebuses kohtuasjas C-626/11 P paluvad apellandid Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10;
- tühistada vaidlustatud otsus või
- teise võimalusena saata kohtuasi tagasi Üldkohtule, et ta teeks otsuse nende tühistamishagi kohta ja
- mõista nii Euroopa Kohtus kui ka Üldkohtus toimunud menetluse kohtukulud välja vastustajalt.

33. Kemikaaliamet palub Euroopa Kohtul:

- tunnistada apellatsioonkaebus põhjendamatuks ja
- mõista kohtukulud välja apellantidelt.

34. Komisjon palub Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja apellantidelt.

III. Apellatsioonkaebused

A. Eelnevad märkused liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide avaldamise ülesande ning konkreetset selleks veebi kasutamise kohta

35. Kõigepealt tuleb märkida, et määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõike 10 kehtivust osas, milles sellega nähakse ette, et kandidaatainete määratlemise loetelu „avaldatakse” ja „ajakohastatakse” kemikaaliameti veebisaidil „viivitamata pärast seda, kui on tehtud otsus aine [sellesse] loetellu kandmise kohta”, ei ole Üldkohtu menetluses vaidlustatud, mistõttu apellatsioonimenetluses seda küsimust ei arutata.

36. Siiski tuleb tunnistada, et see säte, mis on – nagu allpool näha – tingimata kahe apellatsioonkaebusega esitatud küsimuse tuum selles mõttes, et see määratleb sündmuse, mille põhjal Üldkohus tunnistab kaks hagi vastuvõetamatuks, tõstatab teatud hulga küsimusi, mida minu arvates vähemalt teatud määral ei saa tähelepanuta jätta.

37. Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et õiguskindluse nõudest tulenev liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide avaldamise ülesanne tähendab ennekõike asjaomaste isikute täpset ja õiget teavitamist sellest, milline on olenevalt olukorrast neile kehtestatud kohustuste täpne ulatus¹⁸ ja millal neid kohustusi tuleb asuda täitma, selleks et tavaliselt¹⁹ tekiksid nende aktide õiguslikud tagajärjed viisil, mis just nimelt võimaldaks asjaomastel isikutel vastavalt toimida²⁰ ning asjaoludest teadlik olles kasutada vajadusel oma õigust esitada hagi nimetatud akti peale.

38. Samamoodi võimaldab avaldamine, mis vastab vorminõuetele, mille järgimine ise allub Euroopa Kohtu kontrollile²¹, tuvastada ka kindlalt kuupäeva, millest alates eeldatakse, et asjaomased isikud on teadlikud neid mõjutada võivate aktide sisust ja seega ilma erandita²² kuupäeva, millest alates kindlalt võib ja seega tuleb arvutada tähtaegu, mille möödumisel nende aktide peale hagi esitamine ei ole õiguslike olukordade kindluse huvides enam võimalik, kuigi see avaldamine ei ole nende aktide kohaldatavuse tingimus.

39. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tagatud õigus tõhusale kohtulikule kaitsesele nõuab minu arust ka kahtluse või raskuse korral hagi vastuvõetavuse tingimuste hindamist viisil, mis soodustab hagide sisuliste küsimuste analüüsimist ja seega tegelikult õigust pöörduda kohtusse, piiramata kuidagi teiste menetluspoolte õigusi ja huve. See lähenemine peaks seega viima selleni, et kohus, kellele esitatakse hagi, ei tõlgendaks hagi esitamise tähtaegu käsitlevaid sätteid liiga rangelt ja igal juhul välistaks hagi vastuvõetavuse osas ebasoodsa tõlgendamise.²³

40. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on just nimelt seetõttu tavaliselt akti tegeliku avaldamise kuupäev see, millest alates hakkab kulgema selle peale hagi esitamise tähtaeg, isegi kui hageja oli akti sisust teadlik enne selle avaldamist, kuna aktist teadasaamine kui tähtaja kulgema hakkamise algus on võrreldes selle akti avaldamise või sellest teavitamisega täiendav asjaolu²⁴.

18 — Vt 20. mai 2003. aasta otsus kohtuasjas C-108/01: Consorzio del Prosciutto di Parma ja Salumificio S. Rita (EKL 2003, lk I-5121, punkt 95) ning 11. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-161/06: Skoma-Lux (EKL 2007, lk I-10841, punkt 38).

19 — Tagasiulatuva jõu puudumise põhimõtte erandite kohta vt eelkõige 25. jaanuari 1979. aasta otsus kohtuasjas 98/78: Racke (EKL 1979, lk 69, punktid 19 ja 20) ning 9. jaanuari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-337/88: SAFA (EKL 1990, lk I-1, punkt 13).

20 — Vt 10. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-345/06: Heinrich (EKL 2009, lk I-1659, punktid 42–44).

21 — Vt eelkõige sellega seoses Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta eespool viidatud kohtuotsused Racke (punkt 15) ja SAFA (punkt 12); veebis avaldamise hüpoteesi osas vt 19. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-221/01: komisjon vs. Belgia (EKL 2002, lk I-7835, punktid 44 ja 45).

22 — Vt 26. juuni 2012. aasta otsused kohtuasjas C-335/09 P: Poola vs. komisjon ja kohtuasjas C-336/09 P: Poola vs. komisjon.

23 — Vt selle lähenemise kohta, mis eelkõige Hispaanias on hästi tuntud kui *pro actione* põhimõte, Sáez Lara, C., „Tutela judicial efectiva y proceso de trabajo”, Casas Baamonde, M. E. ja Rodríguez-Piñero y Bravo-Ferrer, M., *Comentarios a la Constitución española*, Wolters Kluwer 2008, lk 603.

24 — Vt 10. märtsi 1998. aasta otsus kohtuasjas C-122/95: Saksamaa vs. nõukogu (EKL 1998, lk I-973, punktid 35–39); 25. novembri 2008. aasta määrus kohtuasjas C-500/07 P: TEA vs. komisjon (punktid 21–23).

41. Olles seda täpsustanud, tuleb nüüd analüüsida kandidaatainete määramise loetelusse ainete lisamise „otsuste” eriomast „avaldamise” vorminõuet selle loetelu ajakohastamise kaudu kemikaaliameti veebisaidil, nagu see on ette nähtud määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikega 10, mida tuleb ilmtingimata kõrvutada sel veebisaidil kemikaaliameti poolt esitatud „õigusteabe” sisuga. Selle osa sõnastuse kohaselt, mida õigusteabe all määratletakse „disclaimer’ina”, kinnitab kemikaaliamet muu hulgas, et ta „ei võta [...] endale vastutust [...] [tema veebisaidil] sisalduva teabe suhtes”, täpsustades, et „ei ole võimalik tagada, et internetis kättesaadav dokument vastab täpselt ametlikult vastu võetud tekstile”²⁵. Eriomase avaldamise vorminõude ulatuse ja mõju hindamise raames tundub kõige lihtsam jätta see „disclaimer” arvestamata.

42. Määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõiget 10 võiks tõlgendada kui sätet, mis näeb ette „otsuse” sisu teatud „avaldamise”, mida ülejäänud osas ei ole piisavalt täpselt määratletud. Seda sätet ei saa aga – kui puuduvad veebis sellist avaldamist reguleerivad sätted²⁶, mis eeskätt võimaldavad anda kindla garantii kättesaadavaks tegemise kuupäeva kohta²⁷ ning tagada kättesaadavaks tehtud teabe autentsuse, terviklikkuse ja muutmatuse²⁸ – samastada tõelise „avaldamisega” kõikide sellest tulenevate tagajärgedega²⁹.

43. Selleks et veebisaiti saaks pidada avaldamiskohustust selle kitsas tähenduses õiguspäraselt täitvaks, peab see tuginema tehnilisele alusele, mis tagaks, et selline „disclaimer”, nagu kohaldatakse kemikaaliameti veebisaidile, oleks – vähemalt osale selle veebisaidi sisule – kindlasti mittevajalik³⁰.

44. Muu hulgas tuleb rõhutada, et asjaolu, et määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõige 10 näeb ette kandidaatainete määramise loetelusse aine lisamise „otsuse” sellise „avaldamise”, ei tähenda tingimata, et see välistab nende „otsuste” igasugused, sh veebis avaldamise meetmed. Kemikaaliameti haldusnõukogu võiks seda sätet rikkumata kemikaaliameti töökorras talle määruse nr 1907/2006 artiklis 78 antud pädevust kohaldades vabalt näha ette kohustuse neid otsuseid sõna otseses mõttes „avaldada”.

45. Nende sissejuhatavate märkuste lõpetuseks pean rõhutama, et sellise avaldamisviisi kehtivus, nagu on ette nähtud määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikes 10, ei ole käesolevas kohtuasjas arutlusel, kuna apellantide apellatsioonkaebusi ei tule hinnata selliste kaalutluste põhjal. Võttes arvesse seda, milline tähtsus on kahes kohtuvaidluses sel avaldamisel ning avaldamise kuupäeval, olen siiski arvamusel, et need kaalutlused peavad kuuluma kahe apellatsioonkaebuse igakülgse hindamise juurde.

25 — „Disclaimer”, millega tutvuti kohtuistungi kuupäeval, on püsivalt kättesaadav veebisaidi iga lehekülje allosasse lisatud lingi kaudu (<http://echa.europa.eu/fr/web/guest/legal-notice>).

26 — Vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Skoma-Lux (punkt 48).

27 — Eelkõige erinevalt sellest, mida näeb ette määruse nr 1907/2006 artikli 58 lõige 4.

28 — Võrdluseks, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus tagab Euroopa Liidu Teataja autentsuse. Vt Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, Euroopa Kohtu, kontrollikoja, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee 26. juuni 2009. aasta otsuse 2009/496/EÜ, Euratom Euroopa Liidu Väljaannete Talituse korralduse ja toimimise kohta (ELT L 168, lk 41) artikli 3 lõike 1 punkt a.

29 — Need elementaarsed nõuded on aluseks nõukogu 7. märtsi 2013. aasta määrusele (EL) nr 216/2013 Euroopa Liidu Teataja elektroonilise avaldamise kohta (ELT L 69, lk 1); vt eelkõige põhjendused 8 ja 10 ning artikli 2 lõige 1 ja artikli 4 lõige 1. Vt samuti ettepanek võtta vastu nõukogu määrus, mis käsitleb Euroopa Liidu Teataja elektroonilist avaldamist, mille komisjon esitas 4. aprillil 2011 (KOM(2011) 162 (lõplik)), vt seletuskirja punktid 1.1 ja 1.3 ning ettepaneku põhjendus 8, artikli 1 lõige 2 ja artikli 2 lõiked 1 ja 2.

30 — Määruse nr 216/2013/EL Euroopa Liidu Teataja elektroonilise avaldamise kohta artikli 2 lõige 1 näeb sellest lähtuvalt ette, et selle väljaande õigusliku toime alus on elektrooniline allkiri, mis põhineb sertifikaadil, mis on loodud turvalise allkirja andmise vahendi abil kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiiviga 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT 2000, L 13, lk 12; ELT eriväljaanne 13/24, lk 239).
En annexe texte corrigé.

B. Apellatsioonkaebus kohtuasjas C-626/11 P (vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, millega hagi tunnistati enneaegselt esitatuks)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

46. Apellandid esitavad sisuliselt üheainsa väite määruse nr 1907/2006 eksliku tõlgendamise kohta, mille tulemusel rikuti nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

47. Täpsemalt heidavad nad Üldkohtule ette, et viimane leidis, et akrüülamiidi tegelik „lisamine” kandidaatainete määratlemise loetelusse, nagu see on avaldatud kemikaaliameti veebisaidil, mitte akrüülamiidi „määratlemine” määruse nr 1907/2006 artiklis 57 sätestatud kriteeriumidele vastava ainena, mida tehti ja millest nad said teadlikuks kemikaaliameti 7. detsembri 2009. aasta pressiteatega, kujutab endast ainukest akti, mille eesmärk on määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetluse raames tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

48. Kemikaaliamet, keda toetavad Madalmaade Kuningriik ja komisjon, väidab seevastu, et Üldkohus leidis õigustatult, et liikmesriikide komitee otsus akrüülamiidi määratlemise kohta väga ohtliku ainena oli üksnes ettevalmistav otsus, mille eesmärk ei olnud tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, kuna selliseid tagajärgi võib tekitada üksnes kemikaaliameti veebisaidil ajakohastatud kandidaatainete määratlemise loetelu avaldamine.

2. Analüüs

49. Sissejuhatuseks tuleb rõhutada, et vaidlustatud määruse kohtuasjas T-1/10 sõnastuse kohaselt jäeti hagejate hagi vastuvõetamatusse tõttu läbi vaatamata ainult sel põhjusel, et hagi esitamise kuupäeval ei olnud „vaidlustatud otsuse” eesmärk tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele³¹. Üldkohus leidis nimelt, nagu nähtub eelkõige selle kohtumääruse punktist 45, et nimetatud „otsus” ei saanud tekitada tagajärgi enne, kui kemikaaliameti tegevdirektori otsus, mis järgib liikmesriikide komitee ühehäälselt kokkulepet ja mille kohaselt lisatakse akrüülamiid kemikaaliameti veebisaidil avaldatud kandidaatainete määratlemise loetelusse, oli jõustunud, mis oli ette nähtud 13. jaanuariks 2010.

50. Vaidlustatud määruse kohtuasjas T-1/10 põhjendused sisaldavad mitut õigusnormide rikkumist

51. Sellega seoses tuleb kõigepealt meenutada, et Euroopa Kohus on otsustanud, et ST artikli 33 lõike 3 sättes³², mis täpsustasid neid vorminõudeid, st avaldamist või teatavakstegemist, millest alates hakkasid tühistamishagi esitamise tähtajad kulgema, ei olnud takistuseks sellele, et hageja esitas hagi selle otsuse peale alates selle vastuvõtmisest, ilma selle avaldamist või teatavakstegemist ootamata.

52. ELTL artikli 263 kuuenda lõigu sätetega ei ole kuidagi vastuolus selle kohtupraktika kohaldamine käesoleval juhul.

53. Euroopa Kohtu praktikast kogumis nähtub vastupidi, et õigus tõhusale kohtulikule kaitsele nõuab, et tunnustataks iga õigussubjekti õigust esitada akti peale tühistamishagi – niivõrd kui nimetatud akti eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele ning võib seega teda puudutada ning niivõrd kui asjaomane isik täidab hagi vastuvõetavuse teisi tingimusi – alates hetkest, kui ta on teadlik akti vastuvõtjast, selle sisust ja põhjendustest, ilma et talle saaks ette heita nimetatud hagi enneaegselt esitamist, isegi kui see akt tuleb veel avaldada või teatavaks teha ning seega isegi enne nende võimalike vorminõuete täitmist.

31 — Vt eelkõige vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punktid 41 ja 46.

32 — Vt eespool viidatud otsus liidetud kohtuasjades Hoogovens Groep vs. komisjon (punkt 8).

54. Nagu nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, peab tühistamishagi olema võimalik esitada liidu institutsioonide, organite ja asutuste kõigi aktide peale, mille eesmärk on tekitada kolmandatele isikutele tagajärgi³³, st siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve mõjutaval viisil, muutes selgelt tema õiguslikku olukorda³⁴, ning neid tagajärgi tuleb hinnata akti sisu ennast puudutavatest objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes³⁵, võttes vajadusel arvesse selle akti vastuvõtmise konteksti³⁶.

55. Seega, alates hetkest, mil akti eesmärk on selle sisu ja selle vastuvõtmise tingimusi arvestades lõplikult ja ühemõtteliselt³⁷ tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikule, on tegemist vaidlustatava aktiga ELTL artikli 263 tähenduses, sõltumata selle avaldamisest või teatavakstegemisest.

56. Akti avaldamine, nagu nähtub Euroopa Kohtu samuti väljakujunenud praktikast, on sellele aktile tuginemise üks tingimus³⁸, mille tõttu hakkab kulgema selle peale hagi esitamise tähtaeg. Kuigi akti avaldamisest hakkavad kulgema hagi esitamise tähtajad, mille möödumisel muutub nimetatud akt lõplikuks, ei ole selle puhul siiski tegemist nimetatud akti peale hagi esitamise õiguse tekkimise tingimusega.

57. Käesoleval juhul tõdes Üldkohus esiteks, et aine väga ohtliku ainena määratlemise akt, mis tehakse määruse nr 1907/2006 artiklis 59 sätestatud menetluse tulemusel, toob kaasa õiguslikud tagajärjed, nimelt määruse nr 1907/2006 artikli 7 lõikes 2, artikli 31 lõike 1 punktis c ja lõike 3 punktis b ning artikli 33 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud teabekohustused³⁹. Ta möönis teiseks, et kemikaaliameti organil, kelle ülesanne on lisada aine kandidaatainete määratlemise loetelusse, puudub igasugune kaalutlusruum selle lisamise suhtes, kuna on olemas liikmesriikide komitee ühehäälnelne kokkulepe⁴⁰.

58. Üldkohus jõudis siiski järeldusele, et väga ohtliku ainena määratlemise akti eesmärk ei ole tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele enne nimetatud aine lisamist kemikaaliameti veebisaidil avaldatavasse kandidaatainete määratlemise loetelusse⁴¹ ning täpsemalt enne kemikaaliameti direktori sellise otsuse jõustumist, mille kohaselt tuleb kandidaatainete määratlemise loetelu avaldada⁴². Ta järeldas sellest formaalselt, et „akti peale, millega määratletakse aine väga ohtliku ainena, [hagi esitamise tähtaeg saab] hakata [...] kulgema alles alates selle aine nimetust sisaldava kandidaatainete [määratlemise] loetelu „avaldamisest““.

59. Seega on kemikaaliameti veebisaidil kandidaatainete määratlemise loetelu avaldamise tegelik kuupäev ja täpsemalt selle loetelu ajakohastamise kuupäev, mis ühtib nimetatud otsuse jõustumise kuupäevaga, see kuupäev, mida Üldkohus pidas käesolevas asjas hagi esitamise tähtaegade kohustuslikuks alguseks⁴³ ning mille põhjal ta jõudis järeldusele hagejate hagi enneaegselt esitamise kohta.

60. Nii tehes eiras Üldkohus nii liidu õigusaktide avaldamise ulatust ja tagajärgi kui ka ELTL artikli 263 tähenduses mõiste „vaidlustatav akt“ tõlgendust.

33 — Vt 31. märtsi 1971. aasta otsus kohtuasjas 22/70: komisjon vs. nõukogu (EKL 1971, lk 263, punktid 39 ja 42) ning 23. aprilli 1986. aasta otsus kohtuasjas 294/83: Les Verts vs. parlament (EKL 1986, lk 1339, punkt 24).

34 — Vt 11. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 60/81: IBM vs. komisjon (EKL 1981, lk 2639, punkt 9).

35 — Vt eelkõige 19. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas C-314/11 P: komisjon vs. Planet (punktid 94 ja 95).

36 — Vt selle kohta 26. jaanuari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-362/08 P: Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon (EKL 2010, lk I-669, punkt 58).

37 — Vt 26. mai 1982. aasta otsus kohtuasjas 44/81: Saksamaa ja Bundesanstalt für Arbeit vs. komisjon (EKL 1982, lk 1855, punktid 8–12).

38 — Vt eelkõige 29. mai 1974. aasta otsus kohtuasjas 185/73: König (EKL 1974, lk 607, punkt 6); eespool viidatud kohtuotsused Racke (punkt 15), Skoma-Lux (punkt 37) ja Heinrich (punkt 43) ning 12. juuli 2012. aasta otsus kohtuasjas C-146/11: Pimix (punkt 33).

39 — Vt vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punkt 42.

40 — Vt vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punkt 46.

41 — *Ibidem* (punktid 45 ja 50).

42 — Vt vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punktid 7 ja 45.

43 — Vt eelkõige vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10, punkt 50.

61. Kuna Üldkohus leidis, et hagejate poolt kemikaaliameti otsuse peale lisada akrüülamiid kandidaatainete määramise loetelusse esitatud hagi oli enneaegselt esitatud, kuna see esitati enne nimetatud loetelu avaldamist kemikaaliameti veebisaidil, siis järelikult on Üldkohus ELTL artikli 263 kuuenda lõigu sätete tõlgendamisel rikkunud õigusnormi.

62. Tuleb lisada, mida muide tegid Üldkohtu menetluses nii Madalmaade Kuningriik kui ka komisjon, et kemikaaliameti tegevdirectori otsust lisada aine kandidaatainete määramise loetelusse tuleb pidada lõplikuks aktiks, millega lõpeb määruse nr 1907/2006 artiklis 59 ette nähtud menetlus.

63. Kemikaaliameti veebisaidil kandidaatainete määramise ajakohastatud loetelu avaldamine on lihtsalt see reaalne toiming, mis võimaldab asjaomaseid isikuid teavitada kemikaaliameti lõplikust otsusest⁴⁴, isegi kui see toiming on käesoleval juhul asjaomaste isikute vastu aktile tuginemise tingimus ning toiming, millega tehakse kindlaks kuupäev, millest alates hakkavad kulgema selle peale hagi esitamise tähtajad.

64. Lõpuks, kuna puudub igasugune muu ametlik teave aine lisamise kohta kandidaatainete määramise loetelusse, näiteks kemikaaliameti tegevdirectori otsuse avaldamine või ka määruse nr 1907/2006 artikli 59 lõikes 4 mainitud teavet esitanud huvitatud poolte sellest teavitamine, siis on seda enam õigustatud sellise hagi vastuvõetavus, mille huvitatud pooled on esitanud kohe, kui nad on saanud aine lisamisest teadlikuks.

65. Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-1/10 tuleb seetõttu tühistada ning kohtuasi tuleb saata sellele kohtule uueks arutamiseks, et ta teeks otsuse poolte esitatud teiste väidete ja argumentide kohta ning eelkõige kemikaaliameti poolt õiguspärasuse vastuväite raames esitatud teiste asja läbivaatamist takistavate asjaolude kohta. Sellega seoses tuleb rõhutada, et kui Üldkohus peaks tunnistama hagejate hagi vastuvõetavaks, toob see poolelioleva kohtuasja tõttu automaatselt kaasa hagejate poolt esitatud hagi vastuvõetamatuse kohtuasjas T-268/10, mille peale on esitatud apellatsioonkaebus kohtuasjas C-625/11 P, mida ma hakkan nüüd analüüsima, juhuks kui see apellatsioonkaebus rahuldatakse ning kohtuasi saadetakse uueks arutamiseks Üldkohtule.

C. Apellatsioonkaebus kohtuasjas C-625/11 P (vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10, millega tunnistati hagi hilinenult esitatuks)

1. Poolte argumentide kokkuvõte

66. Apellandid esitavad sisuliselt üheainsa väite, mille kohaselt Üldkohus tõlgendas valesti oma kodukorra artikli 102 lõiget 1 ning hagi esitamise tähtaegu puuduvat kohtupraktikat, mistõttu rikuti nende õigust tõhusale kohtulikule kaitsesele. Nad väidavad, et selles sättes ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega tuleb kohaldada sõltumata avaldamise viisist kõikidele avaldatud aktidele, mitte ainult Euroopa Liidu Teatajas avaldatud aktidele.

67. Kemikaaliamet, keda täielikult toetab Madalmaade Kuningriik, leiab seevastu, et Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega ei saa kohaldada akti avaldamisel veebis. Kuna hagi esitamise tähtaega käsitlevad liidu õigusnormid on rangelt kohaldatavad, siis ei saa selle sätte kohaldamisala ilma kodukorda muutmata laiendada, sest vastasel juhul on tegemist õiguskindluse põhimõtte rikkumisega. Kemikaaliamet rõhutab sellega seoses samuti veebis avaldamise ja Euroopa Liidu Teatajas avaldamise erinevust.

44 — Vt samas tähenduses 28. juuni 2011. aasta määrus kohtuasjas C-93/11 P: Verein Deutsche Sprache vs. nõukogu (punkt 26).

68. Komisjon toob omalt poolt esile, et apellandid piirduvad apellatsioonikaebuse raames selle ette heitmisega, et neid on diskrimineerivalt või suvaliselt koheldud. Nagu aga Üldkohus vaidlustatud määruse kohtuasjas T-268/10 punktis 38 tõdes, kohaldatakse käesoleval juhul apellantidele kohaldatud õigustlõpetavat tähtaega, mis ei võta arvesse Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega, vahet tegemata kõikidele pooltele, kes on hagejatega samas olukorras.

2. Analüüs

69. Sissejuhatuseks tuleb rõhutada, et vaidlustatud määruse kohtuasjas T-268/10 sõnastuse kohaselt jättis Üldkohus hagejate hagi õigustlõpetavast tähtajast tingituna vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata põhjendusel, et kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega ei saa selle sõnastuse raamidest väljudes kohaldada sellistele aktidele, mis – nagu käesoleval juhul vaidlustatud akti – avaldatakse mitte Euroopa Liidu Teatajas, vaid üksnes veebis⁴⁵, olles täpsustanud, et käesolevas asjas ei saa tegemist olla vabandatava eksimusega⁴⁶.

70. Vaidlustatud määruse kohtuasjas T-268/10 põhjendused sisaldavad samuti õigusnormide rikkumist.

71. Tuleb märkida, et Üldkohtu kodukord, kusjuures mitte rohkem võrreldes Euroopa Kohtu kodukorraga⁴⁷, ei sisalda artikli 102 lõikega 1 võrdväärseid sätteid osas, mis puudutab konkreetset liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide avaldamist veebis.

72. Üldisemas plaanis tuleb tõdeda, et liidu õigusnormid hagi esitamise tähtaegade kohta ei sisalda ühtegi sätet, mis reguleeriks liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide avaldamist veebis, nii et Euroopa Kohus peab selle lünga täitma, tagades õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele⁴⁸, järgides õiguse üldpõhimõtteid ning nüüdsest alates liidu põhiõiguste harta artiklit 47⁴⁹, mida on tõlgendatud koostöös Roomas 4. novembril 1950 allkirjastatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõikega 1 ja artikliga 13.

73. Selles osas nähtub tõesti Euroopa Inimõiguste Kohtu⁵⁰ praktikast, nagu Euroopa Kohtul on olnud juhust meelde tuletada⁵¹, et õigus kohtulikule arutamisele, mille üks konkreetne aspekt on õigus pöörduda kohtusse, ei ole absoluutne ning see on piirangutega, eelkõige osas, mis puudutab hagi vastuvõetavuse tingimusi, mille osaks on õigustlõpetava tähtaja kindlaksmääramine⁵².

45 — Vt eelkõige vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10, punkt 34.

46 — Vt eelkõige vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10, punkt 41.

47 — Vt selle kohta Euroopa Kohtu uue kodukorra, mis on heaks kiidetud Euroopa Liidu Nõukogu poolt 24. septembril 2012, artikkel 50, mis on sõnastuselt sisuliselt identne Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõike 1 sõnastusega. Vt samuti 19. juuni 1991. aasta Euroopa Ühenduste Kohtu kodukorra artikli 81 lõike 1 identsed sätted (EÜT L 176, lk 7; ELT eriväljaanne 01/06, lk 3).

48 — Vt 28. veebruari 2013. aasta otsus kohtuasjas C-334/12 RX-II: Arango Jaramillo jt vs. EIP (uuesti läbivaatamine) (punktid 40–46).

49 — Vt eelkõige 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-389/10 P: KME Germany jt vs. komisjon (EKL 2011, lk I-13125, punkt 119).

50 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 28. oktoobri 1998. aasta otsus kohtuasjas nr. 28090/95: Pérez de Rada Cavanilles vs. Hispaania (*Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, punkt 44) ning 6. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas nr 41959/08: Anastasakis vs. Kreeka (kogumikus *Recueil des arrêts et décisions* veel avaldamata, punkt 24).

51 — Vt 16. oktoobri 2010. aasta määrus kohtuasjas C-73/10 P: Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert vs. komisjon (EKL 2010, lk I-11535, punkt 53) ja eespool viidatud kohtuotsus Arango Jaramillo jt vs. EIP (uuesti läbivaatamine) (punkt 43).

52 — Vt 17. mai 2002. aasta määrus kohtuasjas C-406/01: Saksamaa vs. parlament ja nõukogu (EKL 2002, lk I-4561, punkt 20) ning eespool viidatud kohtumäärus Internationale Fruchthandels-Gesellschaft Weichert vs. komisjon (punktid 48–50).

74. Siiski on tähtis samuti meelde tuletada, et kui õigussubjektid peavad eeldama vastuvõetavuse normide kohaldamist, siis peab nende normidega taotletama õiguspärast eesmärki ning need peavad olema proportsionaalsed ega tohi seega piirata nende õigust pöörduda kohtusse sellisel viisil või määral, mis tähendaks nende õiguse sisu riivamist⁵³. Nende normide kohaldamine ei tohi õigussubjektidel takistada olemasolevate õiguskaitsevahendite kasutamist⁵⁴.

75. Neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida, kas Üldkohus võib õigustatult keelduda võtmast arvesse oma kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega ning seetõttu lugeda hagejate hagi esitamise tähtaeg lõppenuks, neile vabandatavat eksimust kohaldamata.

a) Küsimus, kas veebis avaldatud aktidele kohaldatakse neljateistkümne päeva pikkust tähtaega

76. Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõike 1 sõnastus ise ei ole ühetähenduslik, kuna selle sätte alguses räägitakse aktide avaldamisest üldiselt ning seejärel viidatakse lõpuosas avaldamisele üksnes Euroopa Liidu Teatajas.

77. Seetõttu võiks tõdeda – vastupidi sellele, mida otsustas Üldkohus –, et see säte ei reguleeri konkreetselt mitte hagi esitamise tähtaegade arvutamist „Euroopa Liidu Teatajas avaldatud aktide” suhtes, vaid üldiselt hagi esitamise tähtaegade arvutamist avaldatud aktide suhtes, erinevalt nimelt neist aktidest, mis tehakse teatavaks. Euroopa Liidu Teatajas avaldamist puudutav täpsustus on seega täiendav, kuna tegemist on jäänukiga ajast, mil veebi ei olnud olemas ning kui akti avaldamine võis toimuda ainult Euroopa Liidu Teataja tingimata trükitud väljaandes.

78. Üldkohtu kodukorra selle sätte teksti pelka olemuslikku analüüsi ei saa pidada piisavaks, et vastata selles kohtuasjas tõstatud põhimõttelisele küsimusele ning seda tuleb vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale tõlgendada selle konteksti ja sellega taotletavaid eesmärke silmas pidades⁵⁵.

79. Käesoleval juhul tuleneb Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkune tähtaeg vajadusest tagada see, et kõikidel Euroopa Liidu õigussubjektidel on Euroopa Liidu Teatajas avaldatud liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale hagi esitamiseks sama tähtaeg, mitte alates Euroopa Liidu Teataja avaldamise ametlikust kuupäevast, mis tavaliselt on igale Euroopa Liidu Teataja numbrile märgitud, vaid kuupäevast, mil võib mõistlikult eeldada, et nimetatud Euroopa Liidu Teataja on tegelikult kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides kättesaadav, kuna see on üldjuhul sinna jõudnud. Euroopa Kohtul on pealegi olnud võimalus otsustada, et Euroopa Liidu Teataja elektroonilises versioonis avaldamist ei saa pidada ühenduse õiguse kättesaadavaks tegemise piisavaks viisiks, et tagada isikute vastu ühenduse õigusele tuginemine.⁵⁶

80. See neljateistkümne päeva pikkune tähtaeg oli – eespool viidatud avaldamise enda ülesannet arvestades – mõeldud kõigi liidu õigussubjektide võrdse kohtlemise tagamiseks. Mingis osas on seega tegemist ooteajaga kindla tähtajaga, mis tagab tühistamishagide raames liidu õiguse üldise võrdsuspõhimõtte järgimise.

53 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 19. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas nr 26737/95: Brualla Gómez de la Torre vs. Hispaania (*Recueil des arrêts et décisions* 1997-VIII, lk 2955, punkt 33) ning eespool viidatud kohtuotsus Pérez de Rada Cavanilles vs. Hispaania (punkt 44).

54 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas nr 39442/98: S. A. „Sotiris ja Nikos Koutras ATTEE” vs. Kreeka (*Recueil des arrêts et décisions* 2000-XII, punkt 20) ning eespool viidatud kohtuotsus Anastasakis vs. Kreeka (punkt 24).

55 — Vt eelkõige 24. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-217/94: Eismann (EKL 1996, lk I-5287, punkt 16); 16. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-315/00: Maierhofer (EKL 2003, lk I-563, punkt 27); 15. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-321/02: Harbs (EKL 2004, lk I-7101, punkt 28).

56 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Skoma-Lux, punktid 47–50.

81. Seetõttu pelk asjaolu, et on ette nähtud akti avaldamine veebis, ei luba „jätta tähelepanuta” Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõikes 1 ette nähtud neljateistkümne päeva pikkust tähtaega. Kui puudub sõnaselge säte, mis reguleerib liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide avaldamist veebis, tuleb seda sätet vastupidi tõlgendada nii, et nimetatud tähtaega – üldist võrdsuse põhimõtet arvestades ning kui puuduvad vaieldamatud vastupidised põhjused⁵⁷ – tuleb pidada kohaldatavaks selliste hagide esitamise tähtaegade arvutamisel, mis esitatakse kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste avaldatud aktide peale, sõltumata nende asjaomast avaldamise viisist.

b) Vabandatav eksimus

82. Igal juhul ning pärast Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõike 1 sätete tõlgendamist *pro actione* peab nimetatud kohus hindama võimalikku hagejate vabandavat eksimust, võttes arvesse käesoleva juhu asjaolusid kogumis.

83. Kuigi on tõsi, et mõiste „vabandatav eksimus” hõlmab erakorralisi asjaolusid, mil asjaomane institutsioon on eelkõige toiminud viisil, mis iseenesest või olulisel määral eksitab heausket isikut, kes tõendab, et ta on üles näidanud tavapäraselt informeeritud majandustegevuses osalejale kohast hoolsust⁵⁸, on Euroopa Kohus samuti täpsustanud⁵⁹, et vabandatav eksimus ei piirdu ainult selle juhuga ning see võib tuleneda igat laadi erakorralistest asjaoludest⁶⁰.

84. Üldkohus leidis käesoleval juhul, et hagejate vabandatav eksimus „põhineb [...] kas [Üldkohtu] kodukorra artikli 102 lõike 2 või artikli 101 lõike 1 valel tõlgendamisel”, mille puhul on tegemist sätetega, mille tõlgendamine ei tekita mingeid probleeme.

85. Kuigi on tõsi, et Euroopa Kohus leidis Üldkohtu osundatud kohtumääruses⁶¹, et hagi esitamise tähtaegu puudutavate sätete tõlgendamine ei tekita erilisi probleeme, siis pidas Euroopa Kohus silmas ainult nende tähtaegade arvutamise viise. Ainult sellest kohtumäärusest ei saa järeldada, et üksnes veebis avaldatud liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale esitatud hagi esitamise tähtaegade arvutamine on täiesti selge ning ei jäta mingisugust ruumi mõistlikule kahtluse.

86. Kui puuduvad sõnaselged sätted ja kohtupraktika, mis käsitleb konkreetselt üksnes veebis avaldatud liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktide peale esitatud hagi esitamise tähtaegade arvutamise viise, oleks see aga pidanud viima selleni, et Üldkohus võtab arvesse käesoleva juhu asjaolusid kogumis selleks, et hinnata vabandatava eksimuse tuvastamise tingimusi, arvestades õigust tõhusale kohtulikule kaitsele.

87. Arvestades Üldkohtu kodukorra artikli 102 lõike 1 mitmetähenduslikkust, millele lisandus asjaolu, et hoolsuse eest, millega hagejad arvasid ennast kasutavat oma õigust hagi esitada, karistati samal päeval tehtud määrusega, millega tunnistati nende hagi enneaegselt esitamise tõttu vastuvõetamatuks, oleks Üldkohus pidanud käesolevas asjas tuvastama vabandatava eksimuse.

88. Järelikult rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta tõlgendas ELTL artikli 236 kuuendat lõiku ning oma kodukorra artikli 102 lõiget 1 nii, et ta leidis, et hagejate poolt kemikaaliameti otsuse peale lisada akrüülamiid kandidaatinate määratlemise loetelusse esitatud hagi oli hilinevalt esitatud ning et see hilinevalt esitamine ei kujuta endast vabandavat eksimust.

57 — Vt 5. aprilli 1979. aasta otsus kohtuasjas 117/78: Orlandi vs. komisjon (EKL 1979, lk 1613, punktid 10 ja 11).

58 — Vt 15. detsembri 1994. aasta otsus kohtuasjas C-195/91 P: Bayer vs. komisjon (EKL 1994, lk I-5619, punkt 26); 27. novembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-163/07 P: Diy-Mar Insaat Sanayi ve Ticaret ja Akar vs. komisjon (EKL 2007, lk I-10125, punkt 36); 14. jaanuari 2010. aasta määrus kohtuasjas C-112/09 P: SGAE vs. komisjon (EKL 2010, lk I-351, punkt 20); ning eespool viidatud kohtumäärus Internationale Fruchthimport Gesellschaft Weichert vs. komisjon, punkt 42.

59 — Vt eespool viidatud kohtuotsus Bayer vs. komisjon (punkt 26).

60 — Vt eespool viidatud kohtumäärus SGAE vs. komisjon (punkt 29).

61 — Vt eespool viidatud kohtumäärus Saksamaa vs. parlament ja nõukogu (punkt 21).

89. Vaidlustatud määrus kohtuasjas T-268/10 tuleb seega tühistada ning kohtuasi tuleb uuesti arutamiseks saata Üldkohtule, et viimane otsustaks poolte esitatud teiste väidete ja argumentide üle, kuid samas tuleb siiski meelde tuletada, et kui Üldkohus otsustab temale saadetud kohtuasja T-1/10 tunnistada vastuvõetavaks, siis toob see poolelioleva kohtuasja tõttu automaatselt kaasa käesoleva hagi vastuvõetamatusse tõttu läbi vaatamata jätmise.

IV. Ettepanek

90. Seega teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

Kohtuasjas C-625/11 P:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 21. septembri 2011. aasta määrus kohtuasjas T-268/10: PPG ja SNF vs. Euroopa Kemikaaliamet.
2. Saata kohtuasi uueks arutamiseks Euroopa Liidu Üldkohtule.
3. Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.

Kohtuasjas C-626/11 P:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 21. septembri 2011. aasta määrus kohtuasjas T-1/10: PPG ja SNF vs. Euroopa Kemikaaliamet.
2. Saata kohtuasi uueks arutamiseks Euroopa Liidu Üldkohtule.
3. Otsustada kohtukulude kandmine edaspidi.